

doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.

*Ústav primární a preprimární edukace, Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové
500 03 Hradec Králové, Rokitanského 62; e-mail: martina.manenova@uhk.cz*

Posudek oponentky

na dizertační práci **Mgr. Simony Pekárkové** s názvem:

Influence of Game Application Usage on Spatial Skills by Preschool Children

Předmětná práce je dizertační práce ve vědním oboru Informační a komunikační technologie ve vzdělávání.

Velmi diskutované téma v oblasti informačních a komunikačních technologií je jejich pronikání do preprimárního vzdělávání. Téma široce skloňované, ale nepodložené mnoha výzkumy. Předložená práce se zaměřuje na výzkum vlivu vzdělávacích multimediálních aplikací na podporu rozvoje prostorových dovedností dětí předškolního věku. Z tohoto pohledu se jedná o aktuální téma.

Práce je logicky členěna do čtyř kapitol a řady podkapitol. Celkově čítá více jak 130 zdrojů včetně 4 autocitací. Přílohy tvoří nedílnou součást práce.

Teoretická část práce vysvětluje základní terminologii, která se váže ke zvolenému tématu. Jsou zde objasněny a specifikovány termíny jako jsou schopnosti, dovednosti a kompetence v obecné rovině a následně vztažené k orientaci dítěte v prostoru. Vše je uvedeno i do historických souvislostí a jsou zachyceny i trendy ve vývoji vymezení pojmu prostorová představivost. Autorka se dále zaměřuje na kognitivní vývoj prostorové představivosti u dětí, specificky pak u dětí předškolního věku. Je zdůrazněno na základě výzkumů, že prostorovou představivost je možné rozvíjet v dětském i dospělém věku a že důležitými faktory rozvoje prostorové představivosti jsou úroveň jazyka a řeči. Součástí teoretického základu práce je i přehled aktuálních diagnostických nástrojů na zjišťování úrovně prostorové představivosti. Autorka se věnuje i implementaci informačních a komunikačních technologií do předškolního vzdělávání. Na základě převážně zahraničních výzkumů poukazuje na identifikované překážky a přístup učitelů k využívání ICT v předškolním vzdělávání. Není opomenut ani Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání ve vztahu k prostorové představivosti, respektive očekávané výstupy učení ve vazbě na konkrétní aktivity. Teoretická část práce poskytuje odpovídající

základ pro empirickou část, není založena pouze na citacích a parafrázích, ale autorka přidává vlastní názory a shrnuje informace.

Následující kapitola představuje výzkumný projekt, kde jsou formulovány cíle, předpoklady a následně hypotézy, které vycházejí z cíle výzkumu.

Stěžejní kapitolou práce je pak kapitola třetí, kde autorka podrobně popisuje metodologii a celý výzkumný projekt včetně pilotáže. Podrobně se věnuje popisu herní aplikace ADAM, která byla vytvořena pro potřeby výzkumného projektu. Dále představuje standardizovaný test SON-R 2.5-7, jehož tři subtesty byly použity při realizaci výzkumného šetření. Pozitivně hodnotím uvedení předběžné studie, kdy cílem bylo zjistit, jak budou děti reagovat na hru, která není založena typických motivačních prvcích a následně pilotáže výzkumu, kdy se jednalo již o testování vyvinutého nástroje (herní aplikace). Následuje hlavní výzkumný projekt, který byl realizován na vzorku 70 dětí ve věku 4 až 6 let. Jako základní výzkumnou metodu autorka zvolila pedagogický experiment, což zcela koresponduje se zaměřením výzkumu. Data byla zpracována ve statistickém programu SPSS. Na základě zjištění normality dat byl použit párový Studentův t-test. Normalita byla ověřena pomocí Shapiro-Wilkoxonova testu. Jsou uvedeny veličiny popisné statistiky pro jednotlivé subtesty, není uveden modus ani medián. Prosím o doplnění těchto údajů v rámci obhajoby práce. Autorka dobře formulovala výzkumné otázky a zvolila vhodné metody vzhledem k cílům práce. Data byla dobře prezentována a byly propojeny výsledky výzkumu s teoretickými poznatky.

V závěru práce Mgr. Simona Pekárková shrnuje přínos vyvinuté herní aplikace pro rozvoj prostorové představivosti a možné přínosy využití informačních a komunikačních technologií v předškolním vzdělávání obecně. Současně uvádí i možná negativa implementace ICT do předškolního vzdělávání. Nechybí ani zamyšlení nad pokračováním výzkumu v této oblasti.

Po formální stránce mám k práci drobné připomínky (číslování kapitol, použití bezpatkového písma pro vlastní text práce, seznam použitých zdrojů neodpovídá normě ISO 690 ani APA).

Otázky do diskuse při obhajobě:

Můžete shrnout teoretické a praktické přínosy práce?

Pro testování byly použity tři subtesty. Jak si vysvětlujete, že posun dětí u subtestu Patterns byl nejnižší respektive na nejnižší úrovni zůstalo více dětí než u ostatních subtestů?

Vyspecifikovaný okruh otázek z dané problematiky a jejich zpracování odpovídá profilu uvedené práce. V tomto smyslu mohu konstatovat, že práce svým obsahem a formou zpracování splňuje podmínky kladené na tento druh prací a v tomto smyslu práci

doporučuji

k obhajobě a po jejím úspěšném průběhu doporučuji komisi, aby Mgr. Simoně Pekárkové byl udělen titul Ph.D.

V Hradci Králové 8. 2. 2019

doc. PaedDr. Martina Maněnová, Ph.D.